

DEBRECENI

PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Nehezebb a békességet dicsérni,
mint megtartani.

Szent Ágoston mondotta ezt a meghökkentő paradoxiót, amelyről az ember első olvasásra azt hiszi, hogy nem egyéb nyelv- vagy tollbotlásnál, mert tulajdonképen megfordítva látszik igaznak. De az óriásiszellemazonnal megmagyarázza, hogyan érti ezt a látszólagos fonákságot: „Mert hogyha a békességet dicsérni akarjuk, erőt kell kívánnunk magunknak, átérésre kell törekednünk és szavakat lemérlegelnünk; hogyha pedig birni akarjuk a békességet, akkor minden fáradság nélkül birhatjuk és meg is tarthatjuk.”

Mekkora igaza van szent Ágostonnak ebben az értelemben: senki jobban be nem láthatja és által nem értheti, mint az, aki magyar református egyházunk mai belső állapotai felett elmélkedik és — ami ezzel, sajnos, egyre inkább egyet kezd jelenteni — szomorkodik.

Nagyon szomorú belső békételenségek kezdenek mind szélesebb, mélyebb és kiáltóbb repedéseket vonni Anyaszentegyházunk testén. És e békételenségek között az egyének egyre világosabban az a helyzete, hogy maga a békességet, ha komolyan akarja, még mindig megtarthatja ugyan a békételenkedő egyének és pártok mindegyikével — de már szinte leküzdhetetlen nehézségek előtt találja magát akkor, amikor a békességet „dicsérni”, azaz ajánlani és lehetőségeit megmutatni akarja.

Könnyű volna a békességről beszélni s érte önzetlenül dolgozni akkor, hogyha a békételenség okai túlnyomólag elvi különbségek volnának. Mert az elvi különbségek bármilyen nagyok is, az egyház belső életében komoly és meggyőződött ellenfelek között mindig világosan áttekinthetőek és igen tiszteletreméltóak. Tehát a tárgyalásuk történhetik igen egyszerű keretek között és igen tárgyilagos formában.

De amikor az ember elvi különbségekről, még pedig engesztelhetetlenekről és áthidalhatatlanokról beszélni hall ugyan, világosan és félreérthetetlenül kifejeződni azonban sehol nem látja azokat: akkor a homályban tapogatózás kínos érzése nehezedik rá s nem tudja, hogy

a legjobb indulatú szavaival is nem ütközik-é leplezett személyi vagy pártérdekeltségek rejtett töreibe, nem bolydít-é föl klikkek odvaiban lapuló darázs-fészkeket s végeredményben nem az ellenkezőjét éri-é el annak, amit a megszólalása becsületes jószándékával el akart érni?

A magyar református egyház belső életében az utolsó igazi nagy és minden szenvedélyesége mellett is fölemelően szép elvi harc a mult század hatvanas és hetvenes éveiben folyt le az evangéliumi pozitívizmus és a liberális-modern vallástudományi irány hittani alapkérdései s kivált egyes gyakorlati következményei, így különösen az állami iskolapolitikával szemben követendő magatartás körül. Ennek a harcnak egyik legmegnyugtatóbb kihangzása az volt, hogy a benne éles ellentétbe került személyek végül elveik fenntartása mellett is baráti jobbot nyújtottak egymásnak s egyesült erővel vetették rá magukat oly feladatokra, amelyeknek terén minden elvi eltéréseik mellett is együtt lehetett és lelkiismeretük parancsára kellett is a gyakorlatban dolgozniok.

A mai szembenálló személyek, pártok és klikkek között ellenben theologiai elvi ellenkezést, vagy csak jelentékenyebb árnyalati eltérést is a legjobb akarattal sem lehet fölfedezni. Az egyik hangosabban kiáltja, mint a másik, hogy ő a magyar református egyház ősi hitvallási alapjain áll s a legorthodoxabb és legkálvinibb bibliai pozitívizmus szilárd híve. És semmi okot nem lehet még nagyítóüveggel sem fölfedezni arra, hogy ezt akármelyiknek is el ne higyjük. Sőt, ami a legérdekesebb: ilyen okot a szembenállók sem tudnak felhozni egymás ellen. Az egyik tábor állhatatosan emlegeti ugyan, hogy valójában vannak ilyen okok — de, ő tudja miért, jónak látja azokat titokban tartani.

És a harc mégis folyik. Még nem olyan hevességgel ugyan s a nyilvánosságnak nem olyan korlátlan igénybevételével, mint a két emberöltő előtti. De folyik szívósan és engesztelhetetlenül s a kulisszák mögül, ahol eredetét vette, az egyházi élet egyre tágasabb mezőire terjed át s egyre több és több kínos-keserves

meglepetést okoz. Lassanként már olyan nem egyházi területekre is átesap, s ezzel meg egyéb okokból olyan komplikációkat idéz elő, hogy az ember egyre nehezebben tudja benne magát kiismerni s olykor olyan gyűlöletes jelenségeknek lesz szülőjévé, hogy közös ellenségeinknek repes a szíve örömeiben.

A mi hangunk gyöngé ahhoz, hogy akár-melyik féltől is komolyabb számbavétetést remélhetne. De úgy érezzük, hallgatnunk mégis vétek volna, ámbár csakugyan itt is sokkal nehezebb a békességet szóval dícsérni és ajánlani, mint hallgatva és példát mutatva — megtartani.

A szavunk egyelőre legyen csak egy aggódo figyelmeztetés. Vigyázzunk: a hatvan-hetven év előtti elvi harc a harcosok személyi kibékülésével végződött. Vajjon nem fog-e ez a mostani személyi, párt- és klikkharc utoljára azzal végződni, vagy inkább azzal válni teljessé, gyógyíthatatlanná és végzetessé, hogy mesterségesen, a posteriori módszerrel konstruált elvi ellentétek is előállanak, a harcoló felek némelyikének talán nagy öröme és elégtételére, de az Igazság rovására és egyházunknak föltétlenül romlására?

Az elvi ellentéteknek, amikor *forrásai* egy harenak, hit, meggyőződés, világnézet a nevük. De amikor elvi ellentétek *eredményei* egy harenak, akkor a nevük: megszürt szünnyog és elnyelt tevé, és csatakiáltásuk: a „csakazértis!”

„Ha az, amit mondunk, egy és ugyanaz: akkor miért nem vagyunk mi magunk is egyek és ugyanazok?” kérdi szent Ágoston? Mi folytathatjuk: ha pedig az, amit mondunk, vagy amit gondolunk, nem egy és nem ugyanaz,

TÁRCA

Emlékezzünk régiekről! . . .

Húsvét első vasárnapja volt.

Ma is úgy emlékszem vissza erre a napra, mintha csak tegnap lett volna. Gyönyörű, szép tavaszi idő volt. A bégaparti füzesek éppen öltözködni kezdtek.

A magyarittebei reformátusok temploma ott állott előttem hatalmas oszlopcsarnokával, piros bádofedelével.

Istenisztelet után a gondnok így szólott hozzám: Van még nekünk, tiszteletes uram, egy filiánk is, Módos-Csávos. Az ottani hívek azt írták a papválasztás alkalmával, hogy belesnyugszanak a mi választásunkba. Tessék átmenni holnap Módos-Csávosra.

Másnap egyik ittebei gazda szekere csakugyan átvitt Módos-Csávosra.

Amikor a Temes hidján átmentünk, valami pompás panoráma állott előttem.

A temespartii füzesek háttérében, mint valami lovagvár, ott állott előttem a báró

akkor miért nem valljuk ezt be nyíltan s miért nem tesszük át a hangsúlyt a Quis-ról a Quid-re?
R. I.

ISKOLA

A Karcagi Református Nagykun Reál-gimnázium Értesítője az 1929—30. iskolai évről. Összeállította: Dr. Gaál László igazgató. Az értesítőt Gaál László értékes görögországi tanulmánya: Görögországon keresztül — vezet be. Majd Soós Adorján tanár tollából a karcagi református reál-gimnázium igen nagy gondal összeállított története következik az alapítástól napjainkig három részben; a tanulmány függelékében időrendben felsorolást nyernek 1638-tól az egyházközség lelkészei, rektorai, preceptorai, tanárai. Az intézetben működött az iskolai évben igazgatóval együtt 17 rendes, egy helyettes és két óraadó tanár. A tanulók létszáma: 263. A növendékek egészségi állapota általában kedvező volt. Az intézet szertárai ez évben is jelentékenyen gyarapodtak a könyvtárakkal együtt. Rendezett az intézet több hazafias, egyházi és kulturális jellegű ünnepélyt. Mindenik iskolai ünnepélyt templomi istentisztelet előzte meg. A Középközlés Missziói Szövetségnek tagja volt minden református növendék. Az Erő c. ifjúsági lap 54 példányban járt a növendékeknek. Nagy gond fordított az ifjúság vallásos és hazafias nevelésére egyaránt. Az intézet tanulmányi kirándulást is rendezett. A tanári kar tevékeny működést fejtett ki társadalmi, tudományos és irodalmi téren is. Az iskolában szép eredménnyel működtek: a Petőfi

Csávossy-család kastélya. A kastély előtt, a folyó partján egy öreg tölgyfa alatt Nepomuki Szent János szobra.

Majd megállottunk a község egyik háza előtt, ahol az udvaron haranglábat láttam, kis haranggal. Alig szálltam le a szekérről, előkelő úrifogat állott meg mellettem, amelyről választékos öltözetű úriemberek szállottak le.

— Antalfy Zsirus József gondnok vagyok — mondá egyik elegáns, idősebb úr.

Vele érkeztek Magyar Kossa Dezső kir. közjegyző, Szőke Károly táblabíró.

— Ez az úr meg itt a mi püspökünk — mondá Antalfy Zsirus gondnok, Dankó Géza csávosi előkönyörgő-tanítóra mutatva.

— Ez már jó jel — gondoltam magamban — ha egyszer az ember tréfás, kedélyes urakat talál a legsötétebb Torontálban.

Azután megszólalt a kis harang. Bementünk az imaházba. Dankó Géza, a gyülekezet levitája, elkezdett egy szép húsvéti éneket. S mi énekeltünk utána; egyik verset, a másik után.

Az éneket debreceni methodus szerint ve-

Önképzőkör, Református Ifjúsági Egyesület, sportkör, gyorsírókör, cserkészcsapat. A növendékek összesen 5,004·06 P jótéteményt élveztek. Előmenetelben jeles : 7·87%, jó : 23·23%, elégséges : 48·82%. Jelesen érett : 1 növendék, jól : 7, érett : 11 ; egy év múlva teendő ismétlő vizsgálatra utasított 2 növendék. (mb.)

EBBŐL A VILÁGBÓL

Segíts magadon!...

Az egyházi és iskolai lapok évtizedekre visszamenően a lelkesi és tanítói fizetések rendezéséről cikkeztek. Ma is erről az örök témáról van szó. Csakhogy míg régenten csupán a nagyobb megbecsülés, nagyobb karaj kenyér elérése volt a mozgalom célja, rugója, ma az a keserves anyagi leromlás kényszeríti az érdekelteket cikkezésre, kérvényezésre, amely előállt a termények árának leesése miatt. Igaz, valamikor meg éppen ez volt a jelszó : Leromlott a pénzünk, kérünk természetbelit... És meg is kaptuk...

Azonban tény, jövedelmeink mai állapotán változtatni kell, mert így, amint van, még meleg vízre sem futja.

Miután pedig az örökös nyöszörgés, kérés, könyörgés lealázó is, próbáljunk valami más módon segíteni magunkon. Nem azt ajánlom, amivel ötven évvel ezelőtt bosszantottak bennünket, hogy menjünk, szedjük körishogarat, meg ezerjő-füvet, kamilla- és hárs-, meg bodzavirágot, neveljük selyemhernyót, hanem arra

zette, megnyujtva az egyes sorok végső szótagját.

Csakúgy zengett a kis imaház minden zuga, amikor énekeltük az 52. dicséret 4. versét :

*Sőt hiszem, hogy e tört cserép
Edény leendő még egyszer ép.
Én teletim megépítetnek,
Bár veséim megemésztetnek :
Gyalázat elvettetésem,
Dicsőséges kikelésem ;
Új eget látván ezekkel
Az újra megnyílt szemekkel.*

Istenisztelet után Antalffy Zsíros gondnok így szólt hozzám : Hát most már, lelkem, láthatja itt a dolgok állását. Éppenhogy magunk nem harangozunk. Mi fizetést nem adunk. Ellenben minden ilyen alkalommal szívesen látom ebédre. Jöjjön most is a lakásomra, Módosra.

Valósággal bámultam, amikor a filia gondnokának lakása küszöbét átléptem.

Remek kúriája volt. Szobái benépesítve a képzőművészet, különösen a festészet remekeivel.

A piktorok minden időben érdekeltek.

hívom fel a figyelmet, hogy tartson mindenki — ahol lehetséges — pár család méhet. Így lesz élelem is, édesítő is.

Statisztikával is alátámasztom ezt az ajánlatot. Az Orsz. Stat. Évkönyv szerint *behoztunk* 1926-ban 1432 q mézet, 1927-ben 216 q-t, 1928-ban 447 q-t, összesen 175,000, 32,000 és 73,000, együttesen 280,000 pengő értékben. Holott, ha csak ezt a pénzt tartjuk itthon, máris segítettünk magunkon is valamieskét, de a külkereskedelmi mérlegen is javítottunk, ami nagyon is ráfér a szegény Csonkára...

Igaz, könnyebb, egyszerűbb a készpénzt felvenni és elkölteni, hanem feletteseink — egyház és állam — is olyan szánandó helyzetben vannak, hogy rájuk is kell — megértéssel! — gondolnunk.

Nem akarok hosszú lére eresztett rábeszéléssel híveket szerezni a méhészetnek, mert akiknek Lapunk jár, úgy is elhiszik, sőt talán közvetlenül ismerik is az ügyet, de röviden mégis meg kell említenem, hogy a méz a régi magyar asszonyok éléskamrájából soha ki nem fogyott, mert tudták, hogy vitamindús, kitűnő táplálék, pompás energia- és kaloriatermelő. Mindenesetre jobb, mint a miazmás vízzel hígított városi tej és a különféle szurrogátumokból készült kávé, amely csak szennyes színű lélötty.

Nem helytálló kifogás, hogy nincs helyem méhesnek, nem értek hozzá, nem engedem magamat összezsipetni, nincs rávaló száz pengőm és más ilyen kibeszélés, mert egy-két négyzetméternyi férőhely mindenütt akad, de legrosszabb esetben a padláson (a padlás ablaknál) is elhelyezhetők, méhes sem kell, mert a kaptárak felülkezelhetők, aki egészen járatlan ebben

S így — mint aféle szerényebb körülmények között felnőtt ember — sokáig nem voltam képes levenni szemeimet a képekről. Különösen Kézdi Kovács László néhány műve kötötte le figyelmemet.

— Mit szól ezekhez? — kérdezte tőlem Zsíros gondnok.

— Hát látom, hogy bajosan méltóztatnék megkapni a szegénységi bizonyítványt — mondtam előtte.

Ebéd után aztán azzal bocsátott haza, Ittebére, hogy pünköstkor és vizsga alkalmával is menjek át a filiába.

Igy is ment ez aztán évről-évre. Minden év arról győzött meg, hogy a csávosi filiában nagy lelkek lakoznak. Némely napon megható jelenetnek voltam ott szemtanúja.

Egy napon például Antalffy Zsíros gondnok azzal lepte meg az egyházat, hogy a saját költségére teljesen új imaházat építtetett s szép ezüst kegyszereket vásárolt az egyháznak. — A felszentelésre is adakozott. A felszentelés idején azonban elutazott Konstantinápolyba, azzal az okolással, hogy nem képes elviselni, ha szemtől-szembe dicsérik.

a szép bogártudományban, annak az Országos Méhészeti Egyesület (Budapest, IX., Üllői-út 25.) és hivatalos lapja (Magyar Méh), de személy szerint a cikkíró is nagyon szívesen szolgál felvilágosítással, útmutatással. Természetesen barátságból, ügyszeretetből.

Az agyoncsipésről se beszéljünk. A vitéz elődök vékonydongájú utódai csak nem retirálunk meg egy méhfullánktól! De meg van elég mód a feldagadás megelőzésére. Száz pengők sem kellenek, mert egy rajt akár ajándékba is kaphatunk, de vételára sem több — vidéken — öt pengőnél. Kaptárt magunk is összeábdálhatunk.

Summa summarum: méhészkedjünk! — Kicsiben kezdjük, pár év alatt naggyá fejleszthetjük méhészetünket.

Horváth E. János.

Budapest, IX., Üllői-út 121., I. 11.

HÍRADÁS

Lelkészi aranylakodalom.

Aranylakodalom volt jul. hó 14-én Nyír-meggyesen. Egy igazán aranyszívű házaspár: Tukacs Lajos esperes ny. ref.-lelkész és neje Bajza Karolina ünnepelte meg Istentől megáldott, boldog házasságának az ötvenedik évfordulóját. A kedves, bensőséges, megható ünnepély, amelyen a szép számmal megjelent rokonok és a helybeli jóbarátok és tisztelők vettek részt, továbbá a mindenfelől érkező jókívánatokkal teljes sok-sok üdvözet ékes bizony-

A gyermekek vizsgáját mindig személyesen vezette. Temérdek jutalomkönyvet osztott szét a filia iskolájába járó német, román és szerb gyermekek között. Ezen könyvekről a nyugtát, számlát sohasem láttam. Ment minden Antalfy Zsiros gondnokunk számlájára.

Vizsga után az iskolából a padokat kirakatta s aztán ősi szokás szerint nagy lakomát rendeztetett néhány környékbéli előkelő atyafi részvételével. Szerette a tréfát. Jóízűen tudott nevetni, kacagni. S egész alkonyatig elévelődött a gyülekezet tanítójával, papjával.

Természetes dolog, hogy ott, ahol Antalfy Zsiros József volt a gondnok s Dankó Géza a lévita — megindult az egyház virágzása is. Annyira, hogy egy napon néhai b. e. Baksa Lajos konventi előadó arról értesített, miszerint Módos-Csávós megérett az anyásításra. Tehát mondjak le — ha tetszik kárpótlás mellett — ottani szereplésemről.

Az anyásítás tényleg be is következett. De mikor!? A nagy világegés kezdetén.

Legutolsó ottani szolgálatomat nem is felejttem el soha.

Magyari Kossa Dezsőt temettük. Az oráció,

ságát szolgáltatta annak, hogy az oly sokak kedves Linka nénijét és Lajos bácsiját közel s távolban, kicsinyek és nagyok körében milyen szeretet övezi.

Délután egynegyed 7 órakor indult az aranylakodalmas menet, — élén az aranypárral, — a lelkész lakról a templomkertbe, ahol a gyermekeiktől és unokáiktól, majd rokonaiktól is körülvett jubiléusokat több fényképfelvétel örökítette meg. Ezután a templomba vonult az ünneplő és nagyszámú érdeklődő közönség. Itt a helybeli intelligencia vegyeskarának Tóth Béla református kántortanító vezetése alatt előadott szép éneke méltó bevezetése volt annak a rokoni szív meleg szeretetéből fakadt, buzgó imádságnak, amelyben Vargha Zoltán abádszalóki lelkész adott hálát Istennek az aranypárra ötven év alatt kiárasztott áldásaiért és kérte számukra továbbra is az Ő véghetetlen kegyelmét. A vegyeskar második szép éneke után Orosz Bálint ny. tanító köszöntötte a jubilálókat, átadva nekik a helybeli jóbarátok ajándékát: egy ötven aranykalászt tartalmazó gyönyörű kosarat. — Majd Madarassy István főszolgabíró az egyház és község, Tóth Béla a ref., Sófalussy Sándor az állami tantestület nevében adtak kifejezést az aranypár iránt érzett tiszteletüknek és szeretetüknek. Szem nem maradt szárazon, amikor a három derék Tukacs-fiú állott ki az úrasztala elé és tett bizonyosságot a legidősebb testvér ajka által arról a mélységes háláról, amely Isten iránt és arról a szeretetről, amely szüleik iránt tölti el kibeszélhetetlen mértékben gyermeki szívüket, aminek külső kifejezőjeképpen két dátummal ellátott gyűrűt és egy énekeskönyvet adtak át ajándékkul szüleiknek. Az ünnepelt férj

a könyörgés, amit felette tartottam, inkább melodráma volt. Távoli, tompa ágyúörgés. Sabác, Mitrovica, Belgrád tájékaról — szolgáltatta a zenét.

Temetés után bementem egyik ottani járásbíróhoz, hogy elköszönjek tőle, mert már ekkor a zsebembe volt a gávai egyház meghívó levele.

A bíró azt mondotta, hogy kár lesz nekem Gávával Ittebét felcserélni.

— Nézze, kedves bíró úr — válaszoltam — én elhiszem, hogy többet ér egy papi tag a Bánátban, mint az én szülőházamban, Szabolcs megyében. De őszintén szólva, attól tartok, hogy ezt a végtelenül áldott, jó földet, a Bánátot, a világháború végén vagy a szerbeknek, vagy a románoknak ítélik oda. Hát nem emlékezik a bíró úr, hogy Rákosi Jenő mit mondott pár évvel ezelőtt Nagybecskerekén, a DMKE közgyűlésén? Hát nem azt mondta, hogy ez a föld az, amelynek birtoklása világprobléma volt minden időben?

— Nem úgy van — mondá az én kedves házigazdám — a világháború olyan óriási méretű lett, hogy annak befejezése után egy-

meghatott válasza után a szívet-lelket megragadó templomi ünnepély a vegyeskar precíz énekével ért véget.

A templomból hazatérő aranypárt otthon az óvónő által készített kedves meglepetésként egy magyarruhás óvodás fiúcska és leányka fogadta és üdvözölte bátran előadott szép alkalmi verssel, egy kosár szép virággal és izléseesen összerakott ötven búzakalással.

Vargha Zoltán „Árnyéktánc” címen mesteri tollal epizódokat gyűjtött össze az ötven év történetéből, jellegzetes alakokat elevenített meg, akiket az aranypárhoz komoly vagy derűs, de mindkét esetben kellemes emlékek fűznek. A nyírmeggyesi intelligencia fiatalsága tökéletes előadással, élethű alakítással szerzett igaz örömet, derűs perceket a jubiláló házaspárnak, az illusztris szerzőnek és az egész hallgatóságnak. A jó hangulatban lefolyt aranylakodalomból azaz a szívből fakadó óhajjal távoztunk el, hogy a jóságos Isten a mi kedves aranypárunkat az emberi kor legvégső határáig éltesse.

(Beküldetett.)

*

A jókívánatokhoz tiszta szívből csatolja szerkesztőségünk a magáét is, amellyel az aranykedélyű aranyférj és méltó hitvese nagyszámú tisztelői bizonyosan egyházkerületszerte azonosítják magukat.

Nem az a csoda, hogy a föld megmozdul, hanem hogy te nem mozdulsz, nem indulsz meg annyi feszítő, lendítő energia tudatában, mint amennyi az árvabélyegakecióban van.

két vármegyének hovátartozandósága nem számít. Általában csodálkozom azon, hogy egy művelt, okos ember hogyan beszélhet úgy, mint tiszteletes úr.

Ezen párbeszéd után többé Módos-Csávoson nem jártam. Pár hét múlva Ittebéről is elköltöttem.

Ma már legfeljebb álmaimban látom ezeket a páratlanul kedves s reámnézve feledhetetlen községeket.

Annyit tudok, hogy az én volt filiám román területen, az anyaekklézsiám pedig Jugoszláviában van.

Sőt ma már azt is tudom, hogy Dankó Géza, a filia mindenese, tanítója, lévitája, postamestere, Hajdúhadházon, mint menekült tanító, állami helyettes-tanítóként működik. Közel negyven évi páratlanul szép pályafutás után, a román közoktatásügyi vezetőség elküldte szeretett hívei, tanítványai, barátai közül, mindenféle nyugdíj nélkül...

S ha most, huszonöt év múlva, eszembe jut az én ottani szerény beköszöntésem, működésem — igazságot kell adnom azoknak az íróknak, akik az ifjúkor reményeit, álmait, színes, rózsás

HALOTTAINK

Domahidy Elemér, Hajdú vármegyének és Debrecen sz. kir. városnak két ízben is volt főispánja, az elszakított királyhágómelléki egyházkerület főgondnoka, a mult hetekben hatvanegynéhány éves korában őseihez költözött. Egyik markáns, érdekes és érdemes alakja volt a háborúelőtti és alatti tiszántúli magyar közéletnek s hű fia református egyházának, amely már az összeomlás előtt több előkelő megbízással felruházta, a trianoni kényszerátalakulás után pedig az egyik legnagyobb terhet és felelősséget helyezte vállaira. Domahidy ezt a felelősségteljes terhet igaz református és igaz magyar ember módjára nemes önfeláldozással hordozta s férfias határozottságával, még az elnyomók tiszteletét is kikényszerítő bátor föllépésével mind egyházi, mind politikai téren nagyon sokat tett keresztviselő népe sorsának könnyebbüléséért. Áldott legyen emlékezete, a világi vezérértől megfosztott testvérkerület pedig találjon ez újabb nagy megpróbáltatásában vigasztalást Isten kegyelme szerint és találja meg a méltó utódot Isten akarata szerint!

KÜLÖNFÉLÉK

Dr. Vasady Béla, a sárospataki főiskola theologiai akadémiajának kiváló ifjú tanára s legújabbban megválasztott igazgatója, a németországi Kantgesellschaftnak, a világ ez egyik legelőkelőbb tudományos filozófiai társaságának pályázatán „A hit lélektana” c. művével 1500

felhőhöz hasonlítják, amelyet szétver a legelső szélvihar. Avagy azt mondják, hogy az ifjúkornak minden álma, reménye csak olyan, mint egy pompás váza, amelyet a kérlelhetetlen sors, a jövő, nagyon sokszor, furkósbottal zúz össze-vissza, hitvány cserépdarabokká.

De mégis, úgy húsvét táján, amikor a vándormadarak megérkeznek onnan délről, a száva- és bégamenti mocsarak tájékáról, ide a felső-tiszavidéki fűzesek vidékére, olyan képzeteim is vannak, mintha egy angyal szállana el fölöttünk a magasságban, kezében a magyar református énekeskönyvvel.

Szárnyainak csattogására mintha a nagy messzeségben kicsapódnék egy imaház ajtaja. S bent az imaházban mintha nagyon előkelő és nagyon szegény emberek énekelnék nagy buzgósággal, egy egyszerű lévita vezetése mellett:

*Sőt hiszem, hogy e tört cserép
Edény leend még egyszer ép.*

Óh, boldog, akinek az élet csalódásai, igazságtalanságai közepette — hite van.

Baráth Imre.

márka pályadíjat nyert. Magyar református tudományos életünk sivár mezején végre egy nemzetközi viszonylatban is nagyszabású és ígéretesen vigasztaló jelenség. Olyan régen volt, hogy már nem is emlékszünk, mikor szerzett utoljára babért magyar református theológus a német s általában a külföld protestáns theológiai tudományosság nagyüzemének pártatlan fóruma előtt száz százalékig tudományos munkával s még hozzá ittkos pályázaton. Legyen reá Isten iránti nagy hálaadással büszke az egész magyar protestantizmus, de elsősorban alma matere, a debreceni, és mostani áldásos munkásságának színhelye, a sárospataki kollégium. Ő pedig tekintse ezt a gyönyörű sikert egy mennyből aláhangzó Exceelsius-nak!

Idb. Dr. Szabó Aladár budapesti lelkészt — akinek neve történelem és munkássága fogalom — pesti pásztorkodása 25-ik évfordulója alkalmából a Kormányzó úr m. kir. kormányfőtanácsosi címme tüntette ki. Elvi szempontból végképen nem vagyunk elragadtatva attól, hogy a magyar református lelkipásztorok legkiválóbbjainak is ügylátszik, egymásután ki kell üríteniök, Isten a tudója, miféle „magasabb érdekekből” a megkormányfőtanácsosítás keserű poharát, de ha már ennek egyszer így kell lennie, Szabó Aladár nem maradhatott ki a legméltóbban kitüntetettek sorából. Viselje sokáig töretlen testi-lelki erővel s legyen, mint eddig is volt, a reája bízott lelkeknek igazi főtanácsosa: az Isten örök kormányzásának békességtanácsába való megáldott elvezetője!

Ötvenéves érettségi találkozó. A hódmezővásárhelyi református főgimnáziumban 1880-ik évben érettségi vizsgálatot tett növendékek 1930 augusztus hó 10-én, vasárnap Hódmezővásárhelyen tartják ötvenéves találkozójukat. A megjelenni akarók ebbeli szándékukat dr. Soós István polgármesterrel (Hódmezővásárhely) közöljék.

A Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének Hitvédelmi Szakosztálya augusztus hó 1-én, délután 6 órakor az egyház tanácstermében jól sikerült összejövetelt rendezett, élénk érdeklődéssel. Előadást Kalas Ferenc vallás-tanító-lelkész tartott.

Id. Victor Jánost 70. születésnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítették a magyar evangéliumi mozgalmak vezetői, élükön D. Dr. Ravasz László püspökkel, a vasárnapi iskolai szövetség ez évi konferenciáján. Az üdvözléshez mi is nagy szeretettel és tisztelettel csatlakozunk.

Lelkészeiktatás. A debreceni egyházmegyébe kebeleztetett Mikepéres egyházközség megválasztott új lelkipásztorát Solymosi József, volt berettyóújfalui hitoktató-lelkészt, augusztus hó 3-án iktatja be lelkészi állásába F. Varga Lajos, a debreceni református egyházmegye esperese.

A debreceni lelkipásztori állásra augusztus hó 11-én választanak a gyülekezet választói. Reggel 8 órakor veszi kezdetét a választás a Nagytemplomban s ha szavazásra kerül a sor, a választók, hogy a választás simán és akadálytalanul mehessen, az eddig gyakorlatban lévő két szavazatszedő küldöttség helyett, hat küldöttség előtt szavaznak.

Pápa új református temploma. A dunántúli egyházkerület püspöki székhelyén, Pápán új református templomot szándékszik létesíteni a gyülekezet. A pápai theológia hallgatói elhatározták, hogy a vakáció alatt szupplikáns módra bejárják az egyházkerület minden egyházmegyéjét s közvetlenül hívják fel adakozásra a gyülekezetek tagjait. A vezetőség reméli, hogy ezúton is jelentékeny összeg fog begyülni a templomalapra, melyből még 150,000 pengő hiányzik.

Lelkészeválasztás. A felsőszabolcsi egyházmegyéhez tartozó Kékese református gyülekezet a megüresedett lelkészi állásra egyhangúlag Hankóczy József dombrádi segédlelkészt választotta meg. Isten áldása legyen a gyülekezeten és az új pásztoron.

Az elszakított beregi egyházmegye lelkészi főjegyzőjévé Tornyai János bilkei missziói lelkész választatott meg.

A csermői református egyház közfelkiáltással Bitay Loránt segédlelkészt választotta meg pásztorául.

Az aradi református Nőszövetség lélekemelő ünnepély keretében avatta fel saját házában új egyleti helyiségét.

Az erdélyi és királyhágómelléki református egyházkerületek kimondották, hogy a református öntudat megerősítésére Isten kegyelméből oly kiváló eredménnyel munkáló, „nagyhetek” ezután mindig közösen tartassanak meg a két egyházkerület által és pedig egyik évben az erdélyi, másik évben a királyhágómelléki egyházkerület területén. E határozat alapján a két egyházkerület Marosvásárhelyt szeptember hó 9—14. napjain tartja a VII. református nagyhetet. Szeptember 10-én tanítók napját, 11-én tanárok, 12-én lelkészek, 13-án nőszövetségek napját rendeznek. Az előadók között vannak Makkai Sándor, Sulyok István püspökök, Vásárhelyi János, Csernák Béla egyházkerületi főjegyzők, Tavasz Sándor theologiai igazgató és sokan mások.

A Keresztényen Ifjúsági Egyesületek Szövetsége tudatja a mozgalom tagjaival, vidéki vezetőivel, barátaival, hogy átköltözött újonnan vásárolt házába. Új címe: Budapest VIII., Horánszky-uca 26., I. emelet.

Felhívás negyvenéves találkozóra!

Felkérjük azon tanulótársainkat, kik, mint a debreceni református tanítóképzőintézet IV-ed éves növendékei az 1890-ik évben találkozási

szerződésre léptek, hogy 1930. évi augusztus hó 27-én délelőtt 10 órakor Hajdúszoboszlón az ORTE gyógy- és üdülőház helyiségében negyvenéves találkozóra megjelenni szíveskedjenek Bor János Hajdúszoboszló, H. Nagy Lajos Debrecen, Szabó József Derecske, Tóth Lajos Pápa.

Hivatalos értesítés.

Pályázat.

A dévaványai református XVI. férfitanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom törvényszerű. Kötelessége a reábízott osztály tanítása, kartársak helyettesítése, belmisszióban segédkezés. Határidő augusztus 21. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Iskolaszék.

Pályázat.

A Dévaványa—pusztaecsegi református új iskolához egy férfitanítói és egy tanítónői állásra pályázat hirdettetik. Javadalom törvényszerű. Lakás, illetve lakbér. Kötelesség: a kijelölt osztályok tanítása, kartárs helyettesítése, belmissziói munka végzése (vasárnapi iskola, házilátogatások, vallásos estélyek, kántori teendők). Pályázatok augusztus 21-ig iskolaszéki elnökhöz küldendők. Kinevezés joga a válás és közoktatásügyi Miniszter úré. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Iskolaszék.

Pályázat.

A berekböszörményi egyház pályázatot hirdet III. számú tanítói állásra. Javadalom: 1. 30%-os helyi hozzájárulás, 16 értékegységnek megfelelő természetbeni járulék (15 köböl búza, 8 szekér szalma), lakás természetben vagy lakbér és államsegély. Kötelessége az iskolaszék által reábízott osztályok vezetése (jelenben I. vegyes osztály), belmissziói munkában segédkezés, továbbképző iskola vezetése. Pályázhatnak férfi- és nőitanítók, utóbbiaknál kézimunkázásban, leányegyesület, vasárnapi iskola vezetésében és zenében való jártasság előnyben. Egyenlő minősítés esetén B-listások előnyben. — Válaszbélyeggel ellátott, kellően felszerelt kérvények folyó évi *augusztus hó 9-ig* a református lelkész hivatal címére küldendők. Az állás 1930 szeptember 1-én elfoglalandó.

Iskolaszék.

103—1930. sz.

Pályázat.

A makói áll. s. református gróf Bethlen István polgári fiúiskola igazgatótanácsa pályá-

zatot hirdet egy megüresedett magyar-német nyelvcsakos és egy rajz-kézimunka szakos helyettes tanári tanszékre. Pályázhatnak protestáns vallású okleveles polgári iskolai tanárok. A megválasztottak közül az egyik az iskolával kapcsolatos internátusban felügyeletet tartozik vállalni, amiért lakást és ellátást kap. Az állás szeptember elsejével elfoglalandó. A szabályosan felszerelt és a családi viszonyokat is feltűntető kérvények az igazgatótanácshoz címezve, folyó évi augusztus hó 15-ig alulírotthoz küldendők.

Dr. vitéz Galamb Sándor,

főgondnok, az igazgató
tanács-elnöke.

Pályázat.

A balmazújvárosi magyar református egyház kettő helyettes férfitanítói állásra pályázatot hirdet. A helyettesek fizetése havonként 115 pengő. Az egyik helyettes megbízatása 1930 szeptember 1-től tíz hónapra, a másik helyettesé 1930 október 1-től kilenc hónapra terjed ki. Kötelességük a reájuk bízott osztályok tanterv szerinti vezetése. Pályázati kérvények: oklevél-, keresztlevéllel felszerelve 1930 augusztus 15-ig adandók be.

Balmazújváros, 1930 július 23-án.

Református egyháztanács.

Pályázat.

A tiszaderzsi református egyház pályázatot hirdet, a lemondás folytán megüresedett II. sz. tanítói állásra.

Fizetése: 12 magyar hold szántó föld haszonélvezete, melynek adóját az egyház fizeti; 15 mm. búza; 8 mm. árpa; 3 öl puhafa, vagy helyette 24 mm. keményfa; lakás és kert; a többi államsegély: értékegység: 36.

Kötelessége: a reábízott osztály vagy osztályok tanítása a tiszántúli református egyházkerület tanterve szerint; akadályoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése; kanonikus órák tartása; mindenféle belmissziói munkában segédkezés; ifjúsági munka.

Ha fenti állásra a helybeli kántortanító választatná meg, ez esetben a kántortanítói állás fog e pályázat alapján betölteni. E kántortanítói állás javadalma: 15 magyar hold szántó föld haszonélvezete, amelynek adóját az egyház fizeti; 15 mm. búza; 8 mm. árpa; 3 öl puhafa, vagy helyette 24 mm. keményfa; lakás és kert; a többi államsegély; értékegység: 38.

Kötelessége: mindenféle kántori teendők végzése; istentiszteleteken az éneknek orgonával való vezetése; egyházi énekkar vezetése;

a reábízott osztály vagy osztályok vezetése a tiszántúli református egyházkerület tanterve szerint; legátus ellátása külön megszabott díj ellenében; mindenféle belmissziói munkában való részvétel; ifjúsági munka; lelkeszi irodai munkában segédkezés.

Orgona- és énekpróba, önköltségen, aug. hó 17-én kötelező, amikor a választás is megtartatik.

Pályázatok kellően — forradalmak alatti magatartásról szóló bizonyítvánnyal is — felszerelve és válaszbélyeggel ellátva, augusztus hó 15-ig küldendők bé „Református Lelkeszi Hivatal, Tiszaderzs” címre.

Egyháztanács.

TARTALOM: R. I.: Nehezebb a békességet dicserni, mint megtartani. — Iskola. — Tárcsa: Baráth Imre: Emilkezzünk régiekről!... — Ebből a világból: Horváth E. János: Segíts magadon!... — Híradás: Lelkeszi aranylakodalom. — Halottaink. — Különlélek. — Hivatalos értesítés: Pályázatok.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15—48.

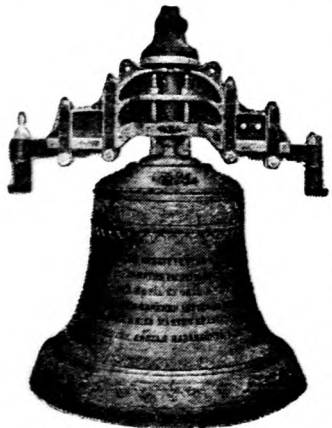
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz.

A törökszentmiklósi református egyház részére készült 1770 kgr.-mos harang.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

Előnyös fizetési feltételek.
Számos egyházi elismerőlevél

Tanuljunk nyelveket!

Szerb-horvát nyelv.

Rozsnyai: Gyakorlati horvát levelek . . .	9.50
— Szerb levelek	9.50
— Szerb nyelvmester	1.20
— Horvát nyelvmester	1.20
Schenk: Szerb-horvát zsebnyelvkönyv. Szerk.: dr. Szana Sándor	1.50

Szerb és horvát szótárak.

Margalits: Horvát-magyar és magyar-horvát szótár egybekötve	4.—
Lingua: Horvát-szerb-magyar liliput-szótár, 32 ^o , Teljes kötve	2.50
Schenk: Magyar-horvát-szerb zsebszótár. 16 ^o . Mindkét rész egybe	1.50

Szlovák nyelv.

Gerő F.: Gyakorlati cseh nyelvtan, fv.	4.60
Glosz: Szlovák nyelvtan, fv.	1.20
Lingua: Szlovák zsebszótárak, 32 ^o	2.50
Pechány—Loos: Szlovák zsebszótár	
— Tót-(szlovák)-magyar, I. rész	5.60
— Magyar-tót(szlovák), II. rész	5.60
Schenk: Szlovák zsebnyelvtan	1.50
— Szlovák zsebszótár. 16 ^o . Mindkét rész egy kötetben	1.50
Rozsnyai: Szlovák nyelvmester	1.20
— Cseh nyelvmester	1.20
Schidlof: Zsebszótár, 32 ^o	
— Magyar-szlovák-cseh, I. r.	1.—
— Szlovák-cseh-magyar, II. r.	1.—

Török nyelv.

Lingua: Nyelvkönyvek. Török, füzve	2.80
— Egész vászonkötésben	4.—
Pastinszky: Magyar-török szótár, I. rész füzve 12.—, kötve	16.—

Ungarische Sprache.

Schlenks Taschen-Sprachbücher:	
— Ungarische Taschengrammatik	1.50
— Ungarische Gespräche und Sprachführer.	1.50
Schidlofs (1000-Worte-System): Ungarisch, 10 Hefte in Mappe	8.—
Ineze: Praktische Ungarische Sprachlehre	4.—
Langenscheidt: Ungarische Unterrichtsbriefe, 36 Hefte in Mappe. Mk.	45.—
— Ungarisch-Deutsches Wörterbuch, I. r. Mk.	4.80
— Deutsch-Ungarisches Wörterbuch II. rész. Mk.	4.80

A fenti művek megrendelhetők

MÉLIUSZ könyvkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.